

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

XX. De academiis, collegiis & seminariis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

theolo-
gum.

clericos gratis grammaticam, & in metropo-
libus *theologus*, qui scripturam & artem regen-
di animas doceret: quod officium concilium
Basileense ad omnes cathedrales extendit, cu-
jus decretum habetur in *Pragmatica* §. 8. & in
concordatis rit. de election. §. 10. confirmatum
concil. Trid. sess. 5. refor. c. 1. & statutis *Aure-
lian.* §. 8. 9. & *Blesensi* §. 33. 34. quibus utrum-
que munus ad *collegiatas* & ad monasteria pro-
tenditur, videlicet ut alant *praeceptorem*, qui
gratis doceat liberos civitatis, & *theologum*, qui
dominicus & festis diebus ad populum verba
faciat, & singulis hebdomadibus ter publice
sacram scripturam interpretetur: sancita pœ-
na in utrumque, si officium negligat, & in
canonicos, si lectionibus non intersint. Sed
res exitum non habuit, reducto *theologi* officio
ad certum sermonum numerum, quos per alios
ad populum recitat. *Grammaticus* ille non-
nullis *scholaster* audit. Desideria auctorum
harum institutionum explentur hodie per *aca-
demias* & *collegia*, maxime autem per *seminaria*.

C A P. X X.

DE ACADEMIIS, COLLEGIIS ET
SEMINARIIS.

I.

Quid
universi-
tates?

UNIVERSITATES nostro sensu sunt ma-
gistrorum & discipulorum societates ad
provehendum bonarum literarum studium,
inde a sæculo XIII. ineunte initæ, in quibus

Bononiensis & Parisiensis sunt omnium antiquissimæ. Fuerunt quidem semper in omnibus Ecclesiis cathedralibus & in præcipuis monasteriis scholæ: quæ quum per turbas sæculi X. maximam partem vastatæ essent, maximus studiorum causa concursus factus est in eas civitates, in quibus cum optimi magistri, tum plurimæ æque diversissimæ scientiæ floruerunt.

II. ET quidem ad pandendum aditum ad altiora, cœptum est ab artibus, scilicet grammatica, dialectica, humanioribus & philosophia. Inde adscensum ad superiores facultates, physicam scilicet seu artem medicam; ad jus civile; ad canones seu decretum Gratiani, & ad decretales; ad theologiam, h. e. *magistrum sententiarum*, & ad *summam S. Thomæ*. Conjunctiones harum quatuor facultatum vocatæ sunt *universitates*, quas Papæ & reges magnis privilegiis ornarunt¹. Et Papæ quidem eas exemerunt a jurisdictione Episcoporum, dederuntque eis magistratum in singula totius corporis membra, cujuscunque diœceseos vel nationis fuerint, & potestatem docendi per universum orbem Christianum iis concesserunt, qui in universitatibus probati doctoresque facti essent. Reges autem universitatibus, quæ tamquam *collegia clericorum* a jurisdictione laicorum per se exempta erant, peculiare præsidium, potestatem delegatam & exemptionem ab oneribus publicis indulserunt. Inde habent conservatores horum privilegiorum regionum & apostolicorum. Sed in Francia nihil fere relictum conservato-

quæ earum olim facies?

quæ privilegia?

ribus apostolicis, & academiae jurisdictionem
Episcopi agnoscunt.

1) Vid. *Tractat. de elect. stud. n. 8. seq.*

Collegia
instituta
ob reli-
giosos in
acade-
miis.

III. PRAETER corpus academicum
collegia sunt certae species communitatum, ex
recentiori instituto. Primo enim fuere *hospitia*
religiosorum, qui literarum causa venerant
in academias, ut a saecularibus separati essent
in convictu. Post similia sunt instituta in gra-
tiam *pauperum*, qui ipsi semet extra patriam
sustentare non poterant: & pleraque certarum
diocesium *alumnis* dicata sunt. Cujusque
collegii *alumni* communi convictu utebantur
& communi praeside, studiorum & morum
moderatore; sed discendi causa publica audi-
toria frequentabant. Pedetentim in ipsis col-
legiis doceri coeptum. Et plures civitates, quae
non habent universitates, etsi earum numerus
mire excreverit, habent talia collegia.

Corru-
ptio aca-
demia-
rum an-
sam de-
dit,

IV. Ex quo haec instituta invaluerunt,
Episcopi omne onus institutionis theologiae
& canonum in doctores academicos, & infe-
riorum studiorum in praecipuos *collegiorum*
devolverunt, ut adeo nihil esset, quod *theolo-
gus* & *grammaticus* Ecclesiarum agerent. Sed
utut *universitates* & *collegia* literarum studium
facilius reddiderint, scientiasque provexerint,
disciplina tamen & mores deteriores sunt red-
diti. Tantus enim juvenum confluxus ab ex-
traneis magistris non sic in officio, ut clerici
unius civitatis a primicerio vel archidiacono,
praesente Episcopo, contineri potuere. Qui
literis

literis operam dederant, nolere amplius accipere ordines minores, qui cesserunt partim pueris chori musici, & cantoribus illiteratis; partim pedellis & servis mere laicis. Interim clerici, in academiis viventes, erant sine functione, degebantque in cœtu laicorum scholasticorum, quorum numerus immensum excrevit. Denique necessarium visum, ut, qui Ecclesiæ consecrandi essent, a laicis segregarentur.

V. UNDE nata sunt, quæ vocamus, *seminaria*. Quemadmodum enim arbûscula in seminario educuntur, unde postea transplantantur, quocumque opus videtur; ita clerici juvenes in *separatis collegiis* instituendi videbantur, ut ad recipiendos ordines & ad functiones Ecclesiasticas idonei redderentur. Quem in finem concilium Tridentinum *sess. 13. c. 18.* sanxit, ut eligantur pueri duodecim annorum & supra, in quibus appareant vocationis divinæ ad statum Ecclesiasticum indicia; in quibus pauperiores præferendi; quibus tonsura, habitus clericalis, & convictus prope domum Episcopi vel saltem in civitate Episcopi præbendus, ut discant grammaticam, musicam, sacram scripturam, homilias patrum: quibus in administratione sacramentorum & in cærimoniis sacris opus est. Ad hæc profequenda ætatis & profectuum ratio habenda: præsertim videndum, ut ad pietatem formentur, morum castitatem servant, sacramentaque sedulo frequentent.

Semina-
riis insti-
tuendis

in singu-
lis diocce-
sibus.

VI. UNAQUAEQUE Ecclesia cathedra-
lis unum ad minimum seminarium, Episco-
po subjectum, qui ejus impensam curam ge-
rat, habere debet. Numerus discipulorum
certus semperque perfectus sit. Ad ejus su-
sultentationem permissum est Episcopo vel par-
tem reddituum ex beneficiis omnibus in diocesi
decerpere, vel certum beneficium *seminario*
addicere. Ad hunc modum ex praescripto
concilii Tridentini ordinanda sunt seminaria,
quem acta S. Caroli scitissime exprimunt.

Semina-
riorum in
Francia
quæ fa-
cies?

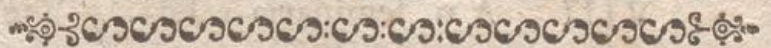
VII. IN Francia idem placuit *statuto*
Blesensi art. 24. & Melodunensi an. 1629. art. 6.
hinc pluribus in diocesis habentur semina-
ria. Sed quum difficile videretur judicare de
puerorum ingeniis, qui sæpe magno sumtu
per plures annos in seminariis educati, non
respondent expectationi: visum fuit, juvenes,
qui jam in collegiis inferiorum studiorum cur-
sum emensi essent, in seminaria recipere, in
quibus theologiae & disciplinae Ecclesiasticae
operam navarent, eaque ætate discerent, qua
ordinari & officiis adhiberi possent. Hoc
modo pleraque seminaria in Francia sunt velu-
ti *domus probationum*, in quibus *clerici juniores*
tentantur, & ad ordines officiaque Ecclesia-
stica præparantur. In his, prout vel ipsis
necessarium, vel statuto dioceseos consenta-
neum, nonnullos menses vel annos commo-
rantur. Ad ea sustentanda vel beneficia uni-
ta, vel nova instituta sunt: quæ ubi deficient,
clerus partem reddituum conferre tenetur.
Sunt in iis pauperes, qui gratis aluntur: ce-

teri suo sumtu vivunt. Atque hoc modo recessimus quidem paullisper a *decreto Tridentino*, quod tamen generatim servatur, dum clerici ad unguem in iis formantur: quod institutum quam fuerit necessarium, eventus docuit.

VIII. AD seminaria referri possunt *Institu-
tum PP.
Oratorii,* *communitates eorum presbyterorum*, qui idem agunt, ut clericos digne educent, quales sunt in Francia *patres oratorii & patres missionum*. Nam PETRUS BERULLUS, postea cardinalis, an. 1613. Lutetiæ Parisiorum, ad exemplum Philippi Neri, Florentini, qui an. 1571. Romæ idem fecerat, instituit congregationem presbyterorum, quam *oratorium Jesu Christi* vocavit, ut in ea precibus & literis formarentur presbyteri, ad sacerdotium Jesu Christi prompti. Anno 1625. VINCENTIUS *& PP.
Missio-
nis,* de PAULO, presbyter dioceseos Aquensis, itidem Parisiis instituit *congregationem presbyterorum missionis*, qui rudes ruri homines erudiendos sibi sumserunt. Sed & hi tamen seminaria colunt, in quibus clericos instituunt atque ad ordines præparant. Atque hi presbyteri oratorii, missionis ac similium congregationum non sunt monachi vel religiosi, quippe a votis solemnibus liberi, ac suorum bonorum domini. Et licet superiores suos habeant, Episcopo tamen parent, & in dioceseos clericis sæcularibus computantur, ad animarum curam suscipiendam ac ad omnis generis beneficia capienda habiles. *qui non
sunt monachi,
nec religiosi, sed
clerici sæculares.*

IX. HAEC de diversis clericorum ordinibus, officiisque Ecclesiasticis potioribus

dicenda videbantur. Quibus modis ordines amittantur, de eo videbimus *Part. III. c. 18. de pœnis canonicis*. Quomodo officia, *Part. II. c. 19. seq. de acquirendis & amittendis beneficiis*. Sequitur alia personarum divisio.

C A P. X X I.

DE ORIGINE ET PROGRESSU
VITAE MONASTICAE.

I.

Divisio
Christia-
norum
altera.

CHRISTIANI omnes sunt vel *regulares*, vel *sæculares*. Regulares seu religiosi sunt, qui ex voto tenentur vivere ad certam regulam: Sæculares sunt ceteri fideles omnes, qui in sæculo h. e. in commercio humano mansere, sive sint *clerici*, sive *laici*; quæ subdivisio ad religiosos quoque pertinet.

Primi
monachi
in Ægy-
pto,

II. FUERE semper inter Christianos, qui ad exemplum Joannis Baptistæ, prophetarum & Rechabitarum, deserta coluere, orationi, jejuniò aliarumque virtutum exercitio unice intenti. *Ascetas*, ab hoc exercitio; *Monachos*, a solitaria vita, vocarunt. Cujus generis homines principio statim prope Alexandriam in Ægypto intra privatos parietes occlusi vixere, meditantes scripturam & vitum manuum labore quærentes. Alii præruptos montes, & ab hominum vestigiis deserta loca petiere, præsertim quando persecutionum æstus afflaverat Ecclesiam. Sic Paulus,

Paulus,